

Temos „Lietuvos istorijos klastojimo mechanizmai sovietmečiu“ atskleidimui bei pagrindimui reikalingų dokumentinių šaltinių sąrašas:

Lietuvos komunistų partijos vadovybės utilitarinis požiūris į Lietuvos istoriją:

- ✓ Antano Sniečkaus kalbos, pasakytos sausio 18 d. vykusiame pokalbyje su Rašytojų sąjungos nariais, stenogramos ištrauka, *Lietuvos Ypatingojo archyvo LKP dokumentų skyrius (toliau – LYA)*, 16895, ap. 2, b. 226, l. 40.
- ✓ Antano Sniečkaus kalbos, pasakytos 1957 m. vasario 21 d. komjaunimo plenumo, ištrauka, *LYA*, f. 16895, ap. 2, b. 73, l. 22.

Lietuvos komunistų partijos siekis valdyti istorijos mokslą kaip integralią ideologinės veiklos dalį:

- ✓ 1952 m. rugsėjo 22 d. LSSR karinio komisaro Jono Macijausko pasakytos kalbos LKP VII suvažiavime ištrauka, *LYA*, f. 1771, ap. 131, b. 8, l. 304.

Lietuvos komunistų partijos Centro Komiteto tiesioginis kišimasis į Lietuvos istorijos tyrimų sferą:

- ✓ 1951 m. birželio 17 d. LKP CK biuro posėdyje priimtas nutarimas „Apie priemones pašalinti trūkumams lietuvių tautos istorijos ir Lietuvos komunistų partijos istorijos tyrimuose“, *LYA*, f. 1771, ap. 112, b. 80, l. 4–7.
- ✓ 1954 m. gegužės 24 d. LKP CK biuro posėdyje priimtas nutarimas dėl Lietuvos SSR vadovėlio išleidimo, *LYA*, f. 1771, ap. 149, b. 120, l. 29.
- ✓ 1961 m. rugsėjo 15 d. LKP CK biuro posėdyje priimtas nutarimas dėl ideologinių klaidų Lietuvos istorijos vadovėliuose, *LYA*, f. 1771, ap. 207, b. 111, l. 14–17.

Pastaba: Ši LKP CK biuro nutarimą taip pat galima rasti dokumentų rinkinyje: Juozapas Romualdas Bagušauskas, Arūnas Streikus (sudarytojai), *Lietuvos kultūra sovietinės ideologijos nelaisvėje 1940–1990*, Vilnius: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, 2005, p. 292–295.

Bendriausios Lietuvos istorijos programos (autorius – Lietuvos istorijos instituto direktorius Povilas Pakarklis), paremtos korektiškais tyrimais ir šaltinių leidyba, sunaikinimas 1946-1947 m.:

- ✓ 1946 m. rugsėjo 25 d. Mokslų akademijos prezidiumo posėdžio protokolas bei prezidiumo nutarimas: *Lietuvos mokslų akademijos archyvas (toliau - LMAA)*, f. 1, ap. 2, b. 3, l. 65–72.
- ✓ 1947 m. lapkričio 29 d. LKP XV plenumo Antano Sniečkaus kalbos ištraukos, *LYA*, f. 1771, ap. 10, b. 30, l. 18-21.

Kitaminčių, nesitaikstančių su istorijos klastojimo mechanizmų veikla, kritika ir persekiojimas:

Tarpukario Lietuvos istorijos autoritetų (Igno Jonyno) persekiojimas:

- ✓ 1947 m. lapkričio 29 d. vykusiame LKP XV plenumo Antano Sniečkaus pasakytos kalbos ištrauka, *LYA*, 1771, ap. 10, b. 30, l. 19–20.
- ✓ Vilniaus valstybinio universiteto tarybos 1948 m. lapkričio mėn. 5 d. posėdžio nutarimas, *Vilniaus universiteto archyvas (toliau - VUA)*, f. R–856, ap. 2, b. 13, l. 188–190 v.

Izidoriaus Butkevičiaus monografijos „Lietuvos valstiečių gyvenvietės ir sodybos“ (Vilnius: 1971) kritikos kampanija:

- ✓ 1974 m. kovo 29 d. Istorijos instituto mažosios mokslinės tarybos posėdžio protokolas, *LMAA*, f. 16, ap. 1. b. 355, l. 70-81.

Antano Tylos kritika dėl rusų kalba rengiamos „Lietuvos TSR istorijos“ sintezės IX–XIV skyrių teksto:

- ✓ 1975 m. birželio 26 d. Istorijos instituto mokslinės tarybos posėdžio protokolas, *LMAA*, f. 16, ap. 1. b. 385, l. 125-129.

Sovietmečio epochos negerovių istorijos moksle refleksija ir jas inspiravusių priežasčių įvardinimas vienalaikiuose šaltiniuose:

- ✓ 1988 m. VU Istorijos fakulteto Sąjūdžio iniciatyvinės grupės parengtas „Istorijos specialistų ruošimo pertvarkymo projektas“, *VUA*, f. R–856, ap. 24, b. 835, l. 28 – 33.